

โครงสร้างเศรษฐกิจไทย : การเปลี่ยนแปลง สู่ระบบการผลิตเพื่อการส่งออก

สืบพงษ์ พันธุ์พฤกษ์

ประเทศไทยก็เช่นเดียวกับประเทศที่กำลังพัฒนาอื่น ๆ ที่ประชากรส่วนใหญ่อาศัยอาชีพในสาขา เกษตรกรรม เป็นที่พึ่งทางรายได้ที่สำคัญ ในปัจจุบันประชากรไทยเกือบร้อยละ 70 จากจำนวนประชากรทั้งสิ้นประมาณ 52 ล้านคนยังคงยึดอาชีพในสาขาเกษตรกรรม เป็นหลัก ถึงแม้จำนวนประชากรไทยในสาขา เกษตรกรรมยังคงสูงอยู่เมื่อเทียบกับประเทศที่พัฒนาแล้ว แต่เมื่อพิจารณาย้อนหลังไปในอดีตประมาณ 20 กว่าปีที่แล้วมาจะเห็นได้ว่าการเคลื่อนไหวของแรงงานออกจากสาขา เกษตรกรรมสู่เศรษฐกิจสาขาอื่น ๆ ตลอดเวลา การเคลื่อนไหวของแรงงานดังกล่าวมีสาเหตุมาจากการเปลี่ยนแปลงในโครงสร้าง เศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งนับวันสาขา เกษตรกรรมจะมีบทบาทลดลงอย่างค่อนเนื่องและในขณะที่เดียวกันสาขาอื่น ๆ เช่น สาขาอุตสาหกรรมและบริการมีบทบาทสูงขึ้นตามลำดับ

การที่สาขาอุตสาหกรรมและบริการ เริ่มมีบทบาทที่สูงขึ้นมีสาเหตุสืบเนื่องมาจากภาวะเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมทั้งจากภายในและภายนอกประเทศ ในระยะแรกๆ โครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศนั้นขึ้นอยู่กับภาวะ เศรษฐกิจ การเมือง และสังคมภายในประเทศแต่เพียงประการเดียว ต่อ ๆ มา เมื่อเศรษฐกิจไทยเริ่มมีความผูกพันกับระบบการค้าระหว่างประเทศที่เพิ่มขึ้น โครงสร้าง เศรษฐกิจของประเทศย่อมแปรเปลี่ยนไปตามความต้องการของภาวะเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมภายนอกประเทศตามไปด้วย โดยที่ภาวะเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมภายในประเทศแปรสภาพจาก "ผู้กำหนด" มาเป็น "กันชน" ระหว่างภายในกับภายนอกประเทศ การเปลี่ยนแปลงของโครงสร้าง เศรษฐกิจไทยนั้นนับได้ว่าเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เมื่อ 40 กว่าปีก่อนภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 สิ้นสุดลง โครงสร้างเศรษฐกิจไทยมีผลผลิตจากสาขา เกษตรกรรม เป็นหลักที่สำคัญ ผลผลิตจากสาขาการเกษตรนั้นส่วนใหญ่มุ่งเพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดภายในประเทศแต่เพียงประการเดียว ต่อ ๆ มา เมื่อมีการพัฒนาระบบการผลิตของสาขา เกษตรกรรม เพิ่มมากขึ้น ปริมาณผลผลิต เริ่มสูงขึ้นตามลำดับ จนเกินกว่าความต้องการของตลาดภายในประเทศ ผลผลิตส่วนเกินเหล่านี้ถูกส่งออกขายต่างประเทศเพื่อ เป็นรายได้ สำหรับการนำเข้าสินค้าที่ประเทศไทยไม่สามารถผลิตขึ้นเองได้ กอปรกับในระยะนี้อิทธิพลทางด้าน "ปรัชญาการค้าเสรีและทฤษฎีการพัฒนาประเทศ"

ของประเทศตะวันตกเริ่มแผ่ขยายส่งผลให้รัฐบาลไทยริเริ่มที่จะพัฒนาเศรษฐกิจไทยไปตามรูปแบบเหล่านั้น การพัฒนาเศรษฐกิจไทยตามแนวทางของประเทศตะวันตกย่อมหมายถึง การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของเศรษฐกิจจากเกษตรกรรมมา เป็นอุตสาหกรรม โดยเน้นหนักถึงการเพิ่มปริมาณและมูลค่าของผลผลิตจากสาขาการเกษตรเพื่อส่งออกและนำรายได้เหล่านี้มาเป็นทุน สำหรับการพัฒนาอุตสาหกรรมโดยการนำเข้าสินค้าทุน เช่น เครื่องจักร และวัตถุดิบที่ประเทศขาดแคลนเข้ามา เป็นองค์ประกอบของการพัฒนา การนำเข้าสินค้าทุนเหล่านี้เริ่มขยายตัวในอัตราที่สูงกว่าการขยายตัวของการส่งออกสินค้าจากสาขาการเกษตรส่งผลให้ประเทศไทยมีสภาพขาดดุลการค้า ในระยะแรก ๆ ทว่าการขาดดุลการค้าของประเทศไทยได้เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมแต่อย่างใด แต่ในระยะต่อ ๆ มามูลค่าการขาดดุลการค้าของประเทศเริ่มทวีขึ้นด้วยอัตราที่สูงจนเป็นอันตรายต่อเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ ดังนั้น การแก้ไขปัญหาการขาดดุลการค้าจึงกลายมาเป็นนโยบายหลักของรัฐบาลไทยในระยะหลัง ๆ แนวทางการแก้ไขการขาดดุลการค้าจำเป็นที่จะต้องเร่งรัดการส่งออกให้เพิ่มมากขึ้นกว่าอัตราการขยายตัวของการนำเข้า โดยมีการส่งออกสินค้าจากสาขาการเกษตรซึ่งเป็นสินค้าส่งออกหลักของประเทศให้สูงเพิ่มขึ้น และในขณะเดียวกันสินค้าอุตสาหกรรม (MANUFACTURING PRODUCTS) ซึ่งเป็นผลจากการพัฒนาอุตสาหกรรม ที่แล้ว ๆ มากก็จำเป็นที่จะต้องส่งออกให้สูงขึ้นเช่นเดียวกัน ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่าระบบการผลิตภายใต้โครงสร้างเศรษฐกิจไทยในปัจจุบันเป็นระบบการผลิตเพื่อส่งออก หรือที่เรียกว่า "EXPORT ORIENTATED DEVELOPMENT" มากกว่าระบบการผลิตในอดีตซึ่งอยู่ในระบบ "SELF-SUFFICIENCY" ในระยะแรก และ "IMPORT SUBSTITUTION" ในระยะต่อมา

สำหรับการเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างเศรษฐกิจพอจะสรุปได้เป็น 4 ระยะ คือ

1. ระยะเกษตรกรรม : จากอดีตถึงปี 2494 (AGRICULTURAL BASE PERIOD)
2. ระยะเปลี่ยนแปลง : ปี 2494-2504 (TRANSITIONAL PERIOD)
3. ระยะการพัฒนาสู่ระบบสมดุลย์ : ปี 2504-2514 (BALANCE DEVELOPMENT PERIOD)
4. ระยะการพุ่งตัวของผลผลิตนอกสาขาการเกษตร : ปี 2514----- (NON-AGRICULTURAL TAKE-OFF PERIOD)

ประวัติศาสตร์ไทยมีจารึกของพ่อขุนรามคำแหงมหาราชตอนหนึ่งว่า "ในน้ำมีปลา ในนามีข้าว" จารึกนี้บ่งให้เห็นถึงสภาพโครงสร้างของ เศรษฐกิจไทยในอดีตซึ่งอาศัยการ เกษตรกรรม เป็นหลัก ประชากรทั้งประเทศยึดอาชีพในสาขาเกษตรกรรม เป็นที่พึ่งทางรายได้ และอาจจะมีสินค้า จำพวกหัตถกรรมบ้างแต่ก็ในปริมาณเพียงเล็กน้อย ระบบการผลิตในระยะนั้น เป็นระบบที่มุ่งตอบสนองความต้องการของแต่ละครอบครัว (SELF-SUFFICIENCY OF PEASANT FAMILY) โดยที่อาจจะมีผลผลิตส่วน เกินของแต่ละครอบครัวส่งออกขายในตลาดใกล้เคียงบ้างแต่ก็ด้วย ปริมาณที่ต่ำ

ในระยะต่อ ๆ มา เมื่อประชากรของประเทศเพิ่มขึ้น มีการบุกเบิกพื้นที่เพื่อเพาะ ปลูกมากขึ้น ส่งผลให้ผลผลิตจากสาขาการเกษตรขยายตัวสูง จนเกินกว่าความต้องการของ แต่ละครอบครัวในปริมาณที่สูง ผลผลิตส่วน เกินเหล่านี้ถูกระบายออกสู่ตลาดใกล้เคียงพื้นที่ เพาะปลูกมากขึ้นและในขณะเดียวกันก็แผ่ขยายการจัดจำหน่ายสู่ตลาดภายในประเทศเพิ่มขึ้น ตามลำดับ แหล่งสำคัญในการระบายผลผลิตส่วน เกินเหล่านี้อยู่ในรูป การจัด เก็บภาษีจาก เกษตรกรในรูปแบบของผลผลิต เมื่อทางรัฐบาลจัดเก็บภาษีในรูปแบบ เช่นนี้รัฐบาลจึงกลายมา เป็น "คนกลาง" ในการระบายผลผลิตออกสู่ตลาดต่าง ๆ ภายในประเทศ และในขณะเดียวกัน ออกสู่ตลาดต่างประเทศบ้างแต่ก็ด้วยปริมาณที่เล็กน้อย ดังนั้น ระบบการผลิตภายใต้โครงสร้าง เศรษฐกิจในระยะนี้ คือ ระบบการผลิตที่มุ่งแต่ตอบสนองความต้องการของตลาดภายในประเทศ เป็นหลัก (SELF-SUFFICIENCY OF DOMESTIC MARKET)

ระบบการผลิตดังกล่าว เริ่มแปรเปลี่ยนเมื่ออิทธิพลของลัทธิ "จักรวรรดินิยม" ของประเทศตะวันตก เช่น สหราชอาณาจักร ฝรั่งเศส ฮอลแลนด์ เริ่มแผ่ขยายอำนาจใน ทวีปเอเชียและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ประเทศเพื่อนบ้านต่าง ๆ ของไทยได้ถูกยึดเป็น "เมืองขึ้น" และถูกครอบคลุมทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม ส่วนประเทศไทย ถึงแม้จะโชคดียังมากที่มีได้ตก เป็นเมืองขึ้นแต่ก็ได้รับผลกระทบอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ สนธิสัญญา BOWRING ระหว่างไทยกับสหราชอาณาจักรในปี 2398 บังคับไทยเปิดตลาดภายในประเทศ เพื่อให้มีการส่งออกและนำเข้าสินค้าจากสหราชอาณาจักรเพิ่มมากขึ้น ส่วนประเทศตะวันตก ต่าง ๆ ก็เริ่มบีบบังคับไทยในลักษณะเดียวกัน การเปิดตลาดของไทยในระยะนี้นับได้ว่าเป็น ระยะเริ่มแรกของการที่ไทยเข้าไปมีความสัมพันธ์และผูกพันทางการค้าในระบบการค้าระหว่าง ประเทศ (AN INTEGRATION OF THAI ECONOMY INTO THE WORLD ECONOMY)

ตารางที่ 1

ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (Gross Domestic Product) และสัดส่วนของแต่ละสาขา

	2499	2504 ^{1/}	2509 ^{2/}	2514 ^{3/}	2519 ^{4/}	2524 ^{5/}	2527 ^{6/}
ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ	41,035	59,887	90,123	126,530	174,866	786,166	991,752
สาขาเกษตรกรรม	16,467	23,095	30,299	36,500	46,113	187,886	198,273
สัดส่วนร้อยละ	40	39	34	29	26	24	20
สาขาอุตสาหกรรมการผลิต	5,378	6,642	12,484	23,200	35,575	158,272	189,268
สัดส่วนร้อยละ	13	11	14	18	20	20	19
สาขาอุตสาหกรรมทั่วไป	4,387	7,378	12,850	19,940	26,230	123,405	171,159
สัดส่วนร้อยละ	11	12	14	16	15	16	17
สาขาบริการ		5,310	7,496	11,750	18,897	75,229	108,015
สัดส่วนร้อยละ		9	8	9	11	10	11
บริหารราชการและป้องกันประเทศ		2,950	3,939	5,740	7,546	30,645	47,143
สัดส่วนร้อยละ		5	5	5	4	4	5
อื่น ๆ	8,015	14,512	23,054	29,310	40,505	210,729	277,894
สัดส่วนร้อยละ	20	24	26	23	23	27	28

หมายเหตุ : ปี 2499 ตามราคาขณะนั้น

1/ ตามราคาปี 2500

2/ ตามราคาปี 2505

3/ ตามราคาปัจจุบัน

ผลของการเปิดตลาดของไทยในระยะนี้ทำให้อิทธิพลทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมของชาวตะวันตก เริ่มแผ่ขยายภายในประเทศเพิ่มมากขึ้น ระบบการผลิตในสาขา เกษตรกรรมก็มีการเปลี่ยนแปลงโดยมีการนำการชลประทาน เช่น การขุดคลองส่งน้ำมาใช้ แต่ก็มีขอบเขตจำกัดอยู่เฉพาะพื้นที่ใกล้เคียงเมืองหลวงเท่านั้น ดังนั้น ผลผลิตจากสาขาการ เกษตรแม้จะมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นแต่ก็ด้วยปริมาณที่ไม่สูงนัก

โครงสร้างเศรษฐกิจและระบบการผลิตดังกล่าวข้างต้นอยู่ในลักษณะ เช่นนั้นตลอด มาจนสงครามโลกครั้งที่ 2 ปะทุขึ้นซึ่งไทยได้เข้าไปมีบทบาทในสงคราม รัฐบาลไทยภายใต้ การนำของ จอมพล ป.พิบูลสงคราม ได้เข้าร่วมกับฝ่ายญี่ปุ่นในการต่อต้านฝ่ายสัมพันธมิตร แต่ นายปรีดี พนมยงค์ และขบวนการเสรีไทยได้ทำการต่อต้านญี่ปุ่นตลอดสงคราม จนกระทั่ง เป็นที่ยอมรับในหมู่ประเทศสัมพันธมิตรว่า ประเทศไทยเข้าร่วมกับญี่ปุ่นในสภาพจำยอม ดังนั้น ประเทศไทยจึงมิได้ตกอยู่ในสภาพประเทศแพ้สงคราม อย่างไรก็ตาม ประเทศสหราชอาณาจักร และฝรั่งเศสได้กล่าวอ้างว่า บทบาทของรัฐบาลไทยทำให้ประเทศทั้งสอง เสียผลประโยชน์ จึง เรียกเรื่องค่าเสียหายจากไทย การชดใช้ค่าเสียหายมีทั้งในรูปแบบของทองคำและข้าวที่ส่งให้ ประเทศเหล่านั้นฟรี ดังนั้น ภายในช่วงระยะ 2-3 ปีแรกหลังสงคราม ประเทศไทยจึงมีสภาพ ขาดดุลการค้าเป็นครั้งแรก ซึ่งแตกต่างจากระยะก่อน ๆ ที่มีสภาพเกินดุลอยู่บ้างด้วยปริมาณที่ต่ำ

ภายใต้ภาวะเศรษฐกิจที่รัดตัว เช่นนี้ทางฝ่ายรัฐบาลไทยจำเป็นต้องดำเนิน นโยบายส่งเสริมการเกษตรให้มีการขยายตัวของผลผลิตในปริมาณที่สูง เพื่อชดเชยค่าเสียหาย และในขณะเดียวกัน เพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดภายในประเทศที่ได้รับผลกระทบจาก การที่มีปริมาณผลผลิตในตลาด โดยเฉพาะข้าวที่ลดลง นโยบายนี้มีผลให้ผลผลิตจากสาขาการ เกษตรขยายตัวอย่างต่อเนื่อง โดยที่มูลค่าของผลผลิตจากสาขาการเกษตรในสัดส่วนของผลิต ภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) เพิ่มสูงขึ้นจากประมาณร้อยละ 46 ในปี 2481 เป็น ประมาณร้อยละ 50.1 ในปี 2494

ความสำเร็จในการขยายตัวของผลผลิตจากสาขาการเกษตรทำให้ไทยเริ่มส่ง ผลิตผลออกสู่ตลาดโลกในปริมาณที่เพิ่มขึ้น กอปรกับสงครามเกาหลีระหว่างปี 2492-2496 ซึ่งสหรัฐ และองค์การสหประชาชาติ เข้าไปมีบทบาทในสงครามอย่างสูง ส่งผลให้ความต้อง การสินค้าจากสาขาการเกษตรในตลาดโลกเพิ่มขึ้น ประเทศไทยซึ่ง เป็นแหล่งส่งออกสินค้า

เกษตรที่สำคัญแห่งหนึ่งของโลกได้รับประโยชน์จากการส่งออกที่สูงขึ้น สภาพดุลการค้าของประเทศจึงเกินดุลระหว่างปี 2491 ถึง 2495 สินค้าส่งออกที่สำคัญในช่วงนั้น ได้แก่ ข้าว ยางพารา และสินค้าเกษตรอื่น ๆ อย่างไรก็ตาม ความสำเร็จทางด้านการพัฒนาสาขาเกษตรกรรมมีขอบเขตที่จำกัด โดยที่การเพิ่มของผลผลิตนั้นมีผลสืบเนื่องมาจากการขยายพื้นที่เพาะปลูกมากกว่าการพัฒนาระบบการผลิต (PRODUCTION METHOD) ส่วนการพัฒนาสาขาอื่น ๆ นอกสาขาการเกษตร โดยเฉพาะสาขาอุตสาหกรรมการผลิต อุตสาหกรรมทั่วไปและบริการนั้น ยังคงอยู่ในขอบเขตที่จำกัด โดยมีสัดส่วนใน GDP คงที่ตลอดระยะเวลาโดยประมาณระหว่างร้อยละ 20-25 ทั้งนี้ อุตสาหกรรมการผลิต (MANUFACTURING) มีสัดส่วนคงที่ประมาณร้อยละ 10 ส่วนอุตสาหกรรมทั่วไปซึ่งประกอบด้วยอุตสาหกรรมก่อสร้างไฟฟ้า คมนาคม และขนส่งขยายตัวเพียงเล็กน้อยมีสัดส่วนประมาณร้อยละ 8 สาขาบริการก็เช่นกันมีการขยายตัวของสัดส่วนจากประมาณร้อยละ 6 เป็นร้อยละ 8

ระยะเปลี่ยนแปลง : ปี 2494-2504 (TRANSITIONAL PERIOD)

ปี 2494 นับว่าเป็นปีแห่งจุดเริ่มต้นแห่งพัฒนาการผลิตนอกสาขาเกษตรกรรม การขยายตัวของสัดส่วนของมูลค่าผลผลิตในสาขาการเกษตรจากระยะแรกเริ่มถึงจุดอ้อมตัวใน ที่ 2 นี้ ส่งผลให้ความเป็นอยู่ของประชากรโดยส่วนใหญ่ในระยะนี้ดีขึ้นบ้าง เมื่อเทียบกับระยะระยะก่อน ๆ ความต้องการสินค้าเพื่ออำนวยความสะดวกสบายก็มีเพิ่มขึ้น กอปรกับบทบาทของรัฐบาลไทยในด้านพัฒนาเศรษฐกิจโดยเฉพาะในสาขาอุตสาหกรรมการผลิต อุตสาหกรรมทั่วไป และสาขาบริการมีมากขึ้น ในช่วงนี้อิทธิพลของการบริหารเศรษฐกิจตามแนวทางของประเทศตะวันตกเริ่มเป็นที่นิยมโดยทั่วไป นโยบายเศรษฐกิจในช่วงนี้เน้นหนักถึง การพัฒนาระบบเศรษฐกิจจากเกษตรกรรมสู่อุตสาหกรรม ซึ่งจำเป็นต้องนำเข้าสินค้าจำพวกสินค้าทุนและวัตถุดิบที่ประเทศขาดแคลนสูงขึ้น เช่น ในปี 2500 การนำเข้าสินค้าจำพวกสินค้าทุนมีมูลค่าถึง 2,001 ล้านบาท และผลิตภัณฑ์น้ำมันและน้ำมันดิบมีมูลค่าถึง 1,899 ล้านบาท อีกทั้งสินค้าอุปโภคบริโภคก็มีปริมาณที่เพิ่มขึ้น คือ 3,177 ล้านบาท

การนำเข้าสินค้าทุนและสินค้าอื่น ๆ จากต่างประเทศทำให้มีความจำเป็นที่จะต้องเร่งรัดการส่งออกสินค้าเกษตรกรรมให้เพิ่มขึ้นเพื่อเป็นค่าใช้จ่าย และในขณะเดียวกันก็นำรายได้จากการส่งออกมาเป็นทุนสำหรับการพัฒนาอุตสาหกรรม อย่างไรก็ตาม การส่งออกและ

สูงขึ้นในระยะ "เปลี่ยนแปลง" นี้ จึงมีผลโดยตรงต่อสภาพดุลการค้าของประเทศโดยที่ผลเสียตกอยู่กับประเทศไทยเมื่อพิจารณาในแง่ของสภาพดุลการค้าแต่เพียงประการเดียว อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาในแง่ของความสำเร็จของการพัฒนาผลผลิตนอกสาขาการเกษตรนับได้ว่าประเทศไทยประสบความสำเร็จอย่างยิ่ง โดยในปี 2494 สัดส่วนของมูลค่าผลผลิตในสาขาอุตสาหกรรมการผลิตคิดเป็นร้อยละ 10 อุตสาหกรรมทั่วไปประมาณร้อยละ 8 และสาขาบริการประมาณร้อยละ 7 แต่ในปี 2504 สาขาอุตสาหกรรมการผลิตเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 11 อุตสาหกรรมทั่วไปกว่าร้อยละ 12 และสาขาบริการร้อยละ 9

ระยะเวลาพัฒนาสู่ระบบสมดุล : ปี 2504-2514 (BALANCE DEVELOPMENT

PERIOD)

สภาพการขาดดุลการค้าของประเทศในช่วง TRANSITIONAL PERIOD นั้น ยังมิได้เป็นที่น่าวิตกต่อรัฐบาลไทยนัก ด้วยความมั่นใจว่าสภาพการขาดดุลการค้าของประเทศเป็นเพียงภาวะช่วงแรก ๆ ของการพัฒนาประเทศ การขาดดุลการค้าจะแปรสภาพมาสู่สภาวะสมดุลเมื่อมีการพัฒนาเศรษฐกิจที่สมบูรณ์แบบมากขึ้น ดังนั้น ในระยะ BALANCE DEVELOPMENT PERIOD รัฐบาลไทยด้วยความร่วมมือของธนาคารโลกได้เร่งรัดการพัฒนาเศรษฐกิจให้สมบูรณ์แบบยิ่งขึ้น โดยเน้นถึงการแปรสภาพโครงสร้างเศรษฐกิจจากเกษตรกรรมมาเป็นอุตสาหกรรม ภายใต้นโยบายในลักษณะนี้ รัฐบาลมุ่งพัฒนาสาขาการเกษตรพร้อม ๆ กับสาขาอุตสาหกรรม โดยมีจุดประสงค์ที่สำคัญคือ การขยายตัวของผลผลิตจากสาขาการเกษตรจะแปรสภาพมาเป็นทุนสำหรับการพัฒนาอุตสาหกรรมและในขณะเดียวกันทางฝ่ายรัฐบาลและเอกชนได้เริ่มนำทุนจากภายนอกประเทศเข้ามามีบทบาทเช่นกัน การพัฒนาเศรษฐกิจในลักษณะนี้ยึดถือทฤษฎีพัฒนาประเทศ

